

PODELITEV PREŠERNOVIH NAGRAD IN PRIZNANJ ŠTUDENTOM VISOKE ŠOLE ZA ZDRAVSTVO UNIVERZE V LJUBLJANI

V tednu Univerze v Ljubljani smo na Visoki šoli za zdravstvo 1. decembra 2006 podelili Prešernove nagrade in priznanja študentom za najboljša raziskovalna diplomska dela. Podelili smo šest nagrad in eno priznanje. Na svečani podelitvi, ki so ji prisostvovali učitelji, študenti, mentorji in nagrajenci je bil slavnostni govornik dekan doc. dr. France Sevšek. V svojem govoru je najprej pohvalil letošnje nagrajence, ki so se odločili za pot odličnosti in bili pripravljeni za to tudi trdo delati. Nato je predstavil lik dr. Franceta Prešerna. Slovesnost sta s kulturnim programom popestrila študentka oddelka za delovno terapijo in študent Akademije za glasbo.

Prejemniki Prešernovih nagrad in priznanj študentom Visoke šole za zdravstvo za leto 2006

Bejza Draganović z oddelka za fizioterapijo je prejela Prešernovo priznanje za delo *Slovenski normativi za test devetih zatičev*, izdelano pod mentorstvom viš. pred. mag. Miroljuba Jakovljevića in somentorstvom as. dr. Urške Puh.

Pri pacientih z različnimi poškodbami in drugimi patološkimi spremembami na roki je večkrat potrebno ugotavljanje in ocenjevanje funkcije roke. To lahko učinkovito naredimo samo, če imamo za to določene normative. Diplomsko delo Bejze Draganović je nastalo v želji, ugotoviti, kakšne so normalne vrednosti za test devetih zatičev pri zdravi populaciji za dominantno in nedominantno roko ter določiti njihov razpon, upoštevajoč spol, starost in izobrazbo. V raziskavo je bilo vključenih 199 zdravih odraslih preiskovancev, avtorica pa je s svojim delom pokazala na statistično pomembne razlike med dominantno in nedominantno roko, med spoloma, med starostnimi skupinami in tudi med skupinami, upoštevajoč izobrazbo. Postavljeni normativi zagotavljajo pomembno informacijo za primerjavo rezultatov pacientov, ki imajo težave s fino motoriko, z rezultati zdravih preiskovancev iste starosti in spola.

Mateja Dovjak z oddelka za sanitarno inženirstvo je prejela Prešernovo nagrado za delo *Individualizacija osebnega prostora v letalu*, izdelano pod mentorstvom prof. dr. Aleša Krainerja.

Diplomsko delo Mateje Dovjak je aplikativna raziskovalna naloga, v kateri je avtorica uspešno povezala inženirski pristop k reševanju problema mikroklima v letalih, z javno zdravstvenim vidikom varovanja zdravja potnikov in članov posadke. Naloga obsega pregled fizikalnih, kemijskih in bioloških dejavnikov v letalskem okolju. Avtorica je pokazala na pomanjkljivosti v sistemih zagotavljanja ugodnih mikroklimatskih razmer v letalih, slabe povezave zakonodaje, ki

Foto: D. Rugelj

ureja področje letalstva in zdravstvene zakonodaje ter opozorila na pomanjkljiv uradni nadzor. S pomočjo matrik je sistematično predstavila problematiko in na osnovi rezultatov izdelala predlog načrta individualnega osebnega prostora v letalu, ki ga je dopolnila s številnimi ukrepi. Zaradi svojevrstne povezave med inženirskimi in javno zdravstvenimi vidiki obravnavanja problematike sta priprava in izvedba raziskave terjali od avtorice obsežno teoretično znanje in izrazito samostojnost. Avtorica je pri svojem delu pokazala sposobnost multidisciplinarnega pristopa in inovativnost, rezultati študije in predlagani ukrepi pa imajo praktično vrednost.

Andrej Ovca z oddelka za sanitarno inženirstvo je prejel Prešernovo nagrado za delo *Obvladovanje hladne verige v trgovinah in razumevanje le-te med potrošniki*, izdelano pod mentorstvom viš. pred. mag. Mojce Jevšnik.

Diplomsko delo diplomanta Andreja Ovce je aplikativna raziskovalna naloga, ki jo je diplomant opravil v petnajstih različno velikih trgovinah z živili, z namenom ugotoviti obvladovanje hladne verige. V času izvajanja meritev je anketiral potrošnike in ugotavljal njihovo razumevanje in odnos do hladne verige. Z rezultati izvedene raziskave je potrdil vse tri hipoteze, in sicer, da je med prodajo živil v trgovinah hladna veriga prekinjena, da zagotavljanje hladne verige oz. razlike izmerjenih temperatur variirajo glede na velikost trgovine in da je ozaveščenost potrošnika glede varnosti živil, s poudarkom na upoštevanju načela zagotavljanja hladne verige, pomanjkljiva. Izsledki njegove raziskave obravnavajo aktualno problematiko zagotavljanja varnosti živil in bodo praktični pripomoček trgovcem za analizo dejanskega obvladovanja hladne verige in odpravljanje ugotovljenih pomanjkljivosti. Rezultati podajo tudi vpogled v trenutno stanje informiranosti ter odnosa potrošnikov do vzdrževanja hla-

dne verige in so zato izhodišče za oblikovanje praktičnih priporočil za dobro prakso pri rokovanju z živili doma.

Helena Peterle z oddelka za zdravstveno nego je prejela Prešernovo nagrado za delo *Usposabljanje študentov medicine in zdravstvene nege za medpoklicno sodelovanje na Univerzi v Ljubljani*, izdelano pod mentorstvom doc. dr. Majde Pahor in somentorstvom as. mag. Andreje Kvas.

Diplomsko delo Helene Peterle ima z vidika razvoja interprofesionalnega sodelovanja v zdravstvu izjemno veliko praktično vrednost, saj se do sedaj tej problematiki ni posvečalo dovolj pozornosti. Hkrati pa je to pomembno raziskovalno delo, ki bo pripomoglo k nadaljnjemu razvoju tovrstnih raziskav. Avtorica je v svojem delu pokazala izredno širino v teoretičnem znanju ter se teoretično in metodološko še dodatno usposabljala za izdelavo pričujočega dela. Bogat seznam uporabljenih literature dokazuje dobro poznavanje domačih in tujih del. V razčlenitvi in obdelavi raziskovalne problematike je kandidatka pokazala izredno temeljitost in vsestranskost, poleg tega pa je bila pri svojem delu zelo samostojna. Lotila se je perečega problema, ki v znanstveni literaturi še ni natančno obdelan in nakazala celo vrsto izvirnih možnosti za njegovo reševanje. Tudi jezik, ki ga je uporabljala, je pravopisno in slovnično korekten ter stilistično do-gnan.

Kristina Pikelc z oddelka za zdravstveno nego je prejela Prešernovo nagrado za delo *Ali bi starši predšolskih otrok znali nuditi prvo pomoč svojemu otroku?*, izdelano pod mentorstvom pred. mag. Damjana Slabeta.

Kristina Pikelc je v svojem diplomskem delu posegla na področje, ki je bilo z raziskovalnega vidika v našem prostoru do sedaj zapostavljeno. V teoretičnem delu je predstavila najpogostejše poškodbe predšolskih otrok glede na starost in preventivne ukrepe, da do teh poškodb ne bi prišlo. Opisala je prvo pomoč v primeru petih neposrednih nevarnosti za življenje in najpogostejših poškodb pri predšolskih otrocih. S pomočjo anketnega vprašalnika, ki ga je sama oblikovala, je izvedla raziskavo na vzorcu 101 starša predšolskih otrok. Glede na vrsto vprašanj je podatke obdelala kvalitativno in kvantitativno. Rezultati raziskave so pokazali, da je znanje staršev o prvi pomoči nezadostno in da starši niso seznanjeni s sodobno doktrino prve pomoči, hkrati pa so motivirani za izobraževanje na tem področju. Na osnovi teh ugotovitev je prišla do sklepa, da starši predšolskih otrok nujno potrebujejo dodatno, njihovim potrebam in časovnim možnostim prilagojeno izobraževanje na področju pediatrične prve pomoči. Diplomsko delo Kristine Pikelc pomeni dragocen prispevek v prizadevanjih za boljše ozaveščenost javnosti, še zlasti staršev predšolskih otrok, o pomenu pravočasnega in pravičnega nujenja prve pomoči.

Karolina Računica z oddelka za fizioterapijo je prejela Prešernovo nagrado za delo *Lajšanje porodne bolečine s transkutano električno živčno stimulacijo: randomizirana kontrolirana študija*, izdelano pod mentorstvom viš. pred. mag. Darije Ščepanović in somentorstvom as. dr. Tanje Premru Sršen.

Nagrajeno delo obravnava področje lajšanja porodne bolečine, ki je v slovenskem prostoru prvič analizirana v takem obsegu. V času, ko večina porodnic zahteva intenzivnejši pristop s ciljem zmanjševanja porodne bolečine in so zahteve po epiduralni analgeziji vse pogostejše, je analiza učinkovitosti transkutane električne živčne stimulacije, kot neinvazivne in nefarmakološke oblike lajšanja porodne bolečine potrebna in strokovno upravičena. Namen raziskave je bil ugotoviti, ali je te vrste stimulacija učinkovito sredstvo za lajšanje porodne bolečine. V raziskavo je bilo vključenih 145 nosečnic, potekala pa je na Ginekološki kliniki v Ljubljani, na kliničnem oddelku za perinatologijo. Eksperimentalna skupina je med porodom uporabljala transkutano električno živčno stimulacijo kot sredstvo za lajšanje porodne bolečine, kontrolna skupina pa običajno analgezijo. Rezultati raziskave so pokazali, da uporaba stimulacije ni pokazala statistično pomembnih razlik v stopnji olajšanja bolečine med skupinama. Izstopajo pa ugotovitve, da je uporaba transkutane električne stimulacije pomembno znižala uporabo drugih analgetikov in da je bil prvi analgetik pri uporabi transkutane električne stimulacije potreben pri bistveno večji odprtosti materničnega ustja. Po drugi strani pa stimulacija ni vplivala na spremljanje plodovega stanja med porodom ter na stanje novorojenca takoj po porodu. Le ta tudi ni vplivala na trajanje poroda in na število porodniških posegov med porodom, zato je avtorica zaključila, da je za večino porodnic tovrsten način lajšanja porodne bolečine učinkovito sredstvo. Gre za originalno in prvo tovrstno raziskovalno delo v Sloveniji, dobljeni rezultati pa predstavljajo koristen napotek za klinično prakso, hkrati pa so osnova za nadaljnje raziskovalno delo.

Saša Repenšek z oddelka za zdravstveno nego je prejela Prešernovo nagrado za delo *Sobivanje matere in otroka v bolnišnici*, izdelano pod mentorstvom pred. mag. Darje Thaler.

Znanstveno raziskovalna diploma Saše Repenšek temelji na avtoričinem petletnem raziskovanju te problematike. Spremembe, ki jih je ugotovila v svoji raziskavi, je skušala pojasniti s komparativno študijo. Pri pridobivanju podatkov je uporabila deskriptivno metodo in jih zbirala s pomočjo vprašalnika, ki ga je tudi sama razvila. Dobljene rezultate je računalniško obdelala in grafično prikazala. V razpravi jih je interpretirala v skladu z vnaprej oblikovanimi hipotezami. Svoje ugotovitve je povezala s širšim teoretičnim okvirjem in dose-danjimi spoznanji na področju sobivanja mater in otrok v porodnišnicah, njihovih prednostih in pomanjkljivosti. Znanstveni obravnavi rezultatov je dodala še nekaj samorefleksivnih spoznanj ter nakazala smernice za nadaljnji razvoj raziskovanja in praktičnega dela na tem področju.

doc. dr. France Sevšek
dr. Jelena Ficzeko